

Csiki Varga Tamás¹: Biztonságpolitikai konferencia Münchenben – Tanulságok Európa számára

Vezetői összefoglaló

- A müncheni biztonságpolitikai konferencia elhozta azt a pillanatot, amikor Európának szembe kell néznie a felelősségvállalás korszakával: saját védelmében, Ukrajna támogatásában és Oroszország ellensúlyozásában is döntő szerepet kell vállalnia – anyagilag is.
- A lehetséges tárgyalások amerikai előkészítésének első pillére az, hogy felmérték, milyen hasznot lehet szerezni az ukránoktól. A második annak felmérése, hogy milyen költségeket lehet az európaiakra terhelni. A harmadik, hogy mivel lehet rávenni az oroszokat, hogy tárgyaljanak. Egyelőre szinte minden lehetőség az asztalon van, az amerikai tárgyalási stratégia még alakul.
- Nemcsak az orosz–ukrán háború esetleges lezárását lehetővé tevő tárgyalások menete nem derült ki, de a résztvevők köre sem: Ukrajna nélkül nem érdemes tárgyalni, Európa helyet szeretne kapni az asztalnál, és eddig nem hoztak nyilvánosságra „Európán kívüli” résztvevőt sem. Az első amerikai–orosz találkozóra Szaúd-Arábiában kerül sor, hogy beindítsa a tárgyalási folyamatot.
- Európa lépéskényszerben van, különben mindenből kimarad, a rendezés pedig orosz sikereket hozhat. Hétfőn Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság, Olaszország, Lengyelország, Spanyolország, Hollandia és Dánia vezetői, valamint az Európai Tanács, az Európai Bizottság elnöke és a NATO főtitkára tart informális „válságülést” Párizsban, hogy kidolgozzák a válaszokat az amerikai kérdésekre. Elsősorban azt, hogy milyen „tétet” képesek a meghatározó európai államok „betenni” az orosz–ukrán háború rendezésében ahhoz, hogy helyet kaphassanak a tárgyalóasztalnál.

Bár az elmúlt három évben az átalakuló világrend és az orosz–ukrán háború jelentették a Müncheni Biztonságpolitikai Konferencia (*Münich Security Conference*) általános keretét², illetve fő specifikus témáját, és ez ebben az évben sem változott, a Trump-adminisztráció európai bemutatkozása és egy várt/remélt orosz–ukrán „béketerv” körvonalazása 2025-ben elvitte a show-t. Értékelésünk a konferencia értelmezési keretét adja a legfontosabb tanulságok azonosításával Európa számára – kiemelten azzal a következtetéssel, hogy mindez csupán az orosz–ukrán háború lehetséges lezárásának a bevezető aktusa volt.

A stratégiai kontextus

Azóta, hogy a 2024. november 5-i elnökválasztást, illetve a választási eredmények feldolgozását követően rövid időn belül egyértelművé vált, hogy viszonylag erős belpolitikai (kongresszusi és szenátusi) felhatalmazással az elnöki székbe visszatérő Donald Trump lesz az Egyesült Államok 47. elnöke, Európa államai számára nyilvánvalóvá vált, hogy biztonságuk és védelmük fenntartása tekintetében új idők köszöntenek be – még ha ezzel nehezen is sikerült szembenézni. A 2025. február 14-16-i müncheni biztonságpolitikai konferencia ennek a szembenézésnek a pillanatát hozta el.

Donald Trump már kampányüzenetei, majd megválasztott, de még hivatalba nem lépett elnökjelölti kommunikációja során is több témát azonosított, amelyek köré nemzetközi hatalmi politikáját fel kívánja építeni. Ezek közül a legmeghatározóbb az Egyesült Államok gazdasági helyzetének javítása, megerősítése elsősorban az államháztartási hiány lefaragásával bel- és gazdaságpolitikájában, illetve a külkereskedelmi mérleg hiányának csökkentésével kül- és kereskedelempolitikájában. Ehhez szorosan kapcsolódik az amerikai–kínai kapcsolatok és az amerikai–európai kapcsolatok Washington számára kedvezőbb (profitorientáltabb) mederbe terelése, nem különben az amerikai szomszédsággal (Kanada és Mexikó, Grönland³ és

¹ Csiki Varga Tamás (csiki.tamas@uni-nke.hu) az NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Programjának tudományos főmunkatársa.

² A konferencia szervezése mögött álló szakértői szervezet évek óta megjelenteti Jelentését, amely 2025-ben éppen „Erősödő multipolaritás” címmel jelent meg. Lásd: [Münich Security Report 2025 – Multipolarization](#). [online], 2025. 02. 11. Forrás: securityconference.org [2025. 02. 16.]

³ CSIKI VARGA Tamás: [Trump és Grönland](#). *SVKP Elemzések*, 2025/5. [online], 2025. 02. 11. Forrás: jli.uni-nke.hu [2025. 02. 16.]

Panama⁴), valamint a szövetségi rendszerrel (a közvetlen katonai jelenlétet, védelmi garanciákat, valamint fegyvereladásokat várókkal) a kapcsolatok újradefiniálása az első elnöki ciklusból már ismert tranzakcionalista megközelítésben. Ezek a lépések Trump elnök hivatalba lépése után általánosságban nem jelentettek meglepetést – legfeljebb gyorsaságuk és/vagy diplomáciai stílusuk, esetenként következetlenségeik miatt.

Európa számára – jelentse ez akár a NATO európai tagállamait, akár az Európai Uniót – mindezek az előjelek egy új korszakot, a felelősségvállalás korszakát harangozták be a védelem terén. Úgy is mondhatnánk, hogy a Trump elnökség tavaly novembertől politikai üzeneteivel folyamatosan kondicionálta Európát a védelmi felelősségvállalásra, és az elmúlt héten, különösképpen Münchenben, ezzel teljesen nyilvánvalóan, kibúvók és kikapuk nélkül szembesülniük is kellett.

Európa államai ugyanis az elmúlt 30 év nagy részét – legalább a boszniai háború lezáró 1995-ös daytoni békeszerződés és az orosz–ukrán háború 2022-es eszkalációja között – békében, jórészt stabilitásban, és többnyire prosperitásban töltötték még a (gazdasági) válságidőszakok mellett is. Az elmúlt harminc évben az európai védelem legfontosabb elemeit – fenntartva a hidegháború időszakában kialakított felállást – továbbra is „kiszervezték” az Egyesült Államoknak a NATO keretében, miközben a védelmi képességekre fordítandó forrásokat szociális és jóléti kiadásokra fordíthatták, a fegyveres erők létszámát, szervezeteit és haditechnikai állományát csökkenthették, az európai védelmi ipari kapacitásokat pedig költséghatékonysági megfontolásokból leépítették. Ilyen Európában elhanyagolt, alapvető elemeket jelentenek a szárazföldi erők magas intenzitású hadviselésre képes harcoló alakulatai (megfelelően felszerelve, ellátva), az elhúzódó hadviselésre képes harcoló alakulatok (megfelelő tartalékokkal, készletekkel), a mindezt alátámasztó logisztikai és ellátási (szervíz) kapacitások, a területvédelmi erők, valamint a lég- és rakétavédelem – valamint a nukleáris elrettentés teljes spektruma Franciaország és Nagy-Britannia kivételével. Az általános hozzáállás szerint a NATO kollektív védelme (amely egy politikai garancia), illetve hagyományos és nukleáris elrettentése (amelyeknek az amerikai katonai képességek adták a súlyát) elegendő lenne arra, hogy még Oroszország se kockáztasson meg háborút bármely NATO-tagállammal szemben.

Az európai társadalmak nemcsak élvezték a békét és annak gazdasági előnyeit, de 2022-ig nem is voltak tudatában annak, hogy a háború lehetősége Európát is fenyegetheti – ahogy azt sem vették kellően komolyan, hogy a Biden-adminisztráció lényegében további négy év „haladékot” adott arra, hogy megszervezzék az európai védelmi képességeket. Miközben az orosz–ukrán háború 2014-ben kezdődött, a fenti kényelmi helyzetből a legtöbb európai államot kimozdító stratégiai sokkot csak a 2022-es eszkaláció, majd az egy milliót meghaladó halott és sebesült, valamint a közel 7 millió menekült⁵ eredményezte.

Ebben a helyzetben a Trump elnökség azt a korszakot hozta el, amikor a NATO védelmi garanciái megkérdőjelezhetővé váltak éppen amerikai részről, illetve amikor úgy kellene lezárni az orosz–ukrán háborút, hogy Donald Trump akár arra is hajlik, hogy Európa feje felett kössön stratégiai alkut Vlagyimir Putyinnal, és mind Ukrajna katonai-pénzügyi támogatásának, mind egy lehetséges megállapodás betartásának feladatát és költségeit Európára terhelni.

Az elmúlt hét amerikai tárgyalási stratégiájáról

Miközben a nemzetközi diplomáciai gyakorlat alapján tradicionálisan azt várnánk, hogy az elhangzó nyilatkozatok készpénzként vehetők, komoly tárgyalási alapként kezelhetők, a Trump adminisztráció „újvonalas szakemberei” ebben is újat mutatnak. Ezt megfelelően kell tudni értelmeznünk és értékelnünk mind a félreértések, mind a szándékos félremagyarázások elkerülése végett. Ebben támpontot szolgáltat az, hogy Donald Trump első elnökségét a „posztigazság korszak”⁶ kezdeteként lehetett jellemezni, amikor a kommunikáció és narratíva sokszor háttérbe szorította a tények és bizonyítható adatok szilárd alapját.

Ezzel együtt az elmúlt hét eseményei és a vezető amerikai politikusok olykor következetlen nyilatkozatait nem a félrevezetés vagy a ködösítés szándéka mozgatta, és nem is egyfajta hozzá nem értés –

⁴ CSIKI VARGA Tamás: [Trump és a Panama-csatorna](#). *SVKP Elemzések*, 2025/4. [online], 2025. 02. 05. Forrás: jli.uni-nke.hu [2025. 02. 16.]

⁵ Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának aktuális adatai szerint a háború 2022-es eszkalációja óta 6,8 millió nemzetközi és 4 millió belső menekült, köztük 2 millió gyermek. Lásd: [Ukraine Emergency](#). [online], 2025. 02. 16. Forrás: unrefugees.org [2025. 02. 16.]

⁶ ETL Alex: [A posztigazság korszak biztonságpolitikai vonatkozásai](#). *Nemzet és Biztonság – Biztonságpolitikai Szemle*, 10. évf., 2017/6, 125-138.

hanem az, hogy nem kész tárgyalási stratégiával és rendezési tervvel érkeztek Európába, csupán általános célokkal, amelyeket Donald Trump körvonalazott. Ezek a következők lehetnek:

- 1) Induljon el egy miniszteri szintű tárgyalási folyamat a rendezésről, amit később elnöki csúcstalálkozó is követhet.
- 2) Ennek primer elemét amerikai–orosz kétoldalú tárgyalások adják.
- 3) Ukrajna továbbra is támogatható, de csak ha ez Washingtonnak „megtérülő befektetést” jelent – akár az amerikai fegyverek (ukrán vagy európai) megvásárlása, de még inkább az ukrán nyersanyagokhoz való hosszú távú hozzáférés biztosítása által.
- 4) Mivel az európai rendezési elképzelések (Minszk I. és II.) látványosan elbuktak, és ennek az orosz katonai agresszió folytatása és eszkalációja lett a következménye, Európa csak második körben kap szerepet a tárgyalásban, amikor az alapszabályokat már lefektették.
- 5) A rendezés „költségeit” döntően Európa viselje – akár az Ukrajnának nyújtható biztonsági garanciák, akár a katonai támogatás fenntartása és Ukrajna pénzügyi-gazdasági támogatása, újjáépítése terén is.
- 6) Közvetlen amerikai és NATO-szerepvállalás a létrehozni kívánt rendezés és megállapodás betartásában ne legyen.

Természetesen ezekhez a vélt célokhoz képest Ukrajnának és Európának is megvannak a saját céljaik – mint ahogy ismereteink szerint Oroszország esetében sem változtak a háború 2022-es eszkalációjakor kitűzött maximális politikai célok sem.

Az amerikai vezetők már a müncheni biztonságpolitikai konferencia előtt is tárgyaltak e célok megvalósítása érdekében. Marco Rubio február 10-én hétfőn telefonon beszélt Szergej Lavrovval. Donald Trump február 12-én szerdán Vlagyimir Putyinnal egyeztetett telefonon. Ennek jelentőségét az adta, hogy ezzel az Egyesült Államok feladta Oroszország elszigetelésének és „megbélyegzésének” politikáját – amely tetszik vagy sem, az érdemi tárgyalásokhoz elkerülhetetlen lépés volt, amennyiben nem akarják megvárni, hogy bármely okból egyszer a jövőben hatalmi váltásra kerüljön sor Moszkvában, aminek nem látszanak jelei. Ezt követően Trump Zelenskijjal is beszélt telefonon.⁷

Ugyancsak szerdán Scott Bessent amerikai pénzügyminiszter Kijevben találkozott Zelenskij elnökkel, aminek az volt a célja, hogy egy gazdasági együttműködési megállapodás keretében új amerikai – gazdasági – érdekeltséget alakítsanak ki Ukrajna függetlenségének támogatásában, mégpedig az ország ásványkincsei, kiemelten ritkaföldfém-készletei amerikai hozzáférésének biztosítása érdekében.⁸ A ritkaföldfémek szerepe az információ-technológiai, gépjármű- és űriparban meghatározó, és kulcsszerepük van már most is a Kínával folytatott globális versengésben, ahol erős az amerikai lemaradás. A megállapodás-tervezetet, amely a kérdéses erőforrások felét amerikai kézbe adta volna, Zelenskij nem fogadta el helyben – hiszen egyelőre semmit nem kapott cserébe, még az orosz–ukrán háború rendezésére vonatkozó politikai ígéretek sem. Ez egy érkező kártyává válhat a kezében a leendő tárgyalásokon azzal a céllal, hogy az amerikaiak hangsúlyosabban képviseljék az ukrán érdekeket.

Zelenskij Vance alelnökkel már Münchenben találkozott, akivel két alapvető célt kívánt rögzíteni: Ukrajna nélkül ne tárgyaljanak az ország sorsáról – azaz ne legyen orosz–amerikai kétoldalú megegyezés mindenki más felett –, és Ukrajna kapjon hiteles biztonsági garanciákat a lehetséges jövőbeli orosz katonai agresszió elkerülése érdekében.⁹ Vance nyilvánosan nem köteleződött el egyik elvárás mellett sem, Keith Kellogg Ukrajnáért felelős külön megbízott pedig a héten (egyres hírek szerint február 20-án) Kijevbe látogat, hogy a Vance–Zelenskij megbeszélés szellemében tovább tárgyaljon.¹⁰

⁷ Az együttműködési szándékot bebörtönzött orosz és amerikai foglyok cseréje is jelezte: Moszkva Marc Fogelt, Washington Alexander Vinniket engedte hazatérni – előbbi kis mennyiségű kábítószer birtoklásáért ítélték el, utóbbit több előbb Franciaországban pénzmosásért, majd az Egyesült Államokban milliárd dollár értékben elkövetett kriptovaluta-csalásért. Ezt követően három politikai foglyot Beloruszból is szabadon engedtek: Andrej Kuznyecsiket, Alena Mausukot és egy harmadik amerikai személyt, akinek a nevét nem hozták nyilvánosságra. (Januárban már szabadon bocsátottak egy amerikai Beloruszból, Anastassia Nufert.) Lásd: Jennifer HANSLER – Anna CHERNOVA – Sean LYNAAAS: [Accused Russian money launderer released in exchange for Mar Fogel](#). [online], 2025. 02. 12. Forrás: CNN [2025. 02. 16.]

⁸ Gregory SVIRNOPVSKIY: [Bessent pledges 'economic commitment' to Ukraine as Trump pushes for negotiations](#). [online], 2025. 02. 12. Forrás: Politico [2025. 02. 16.]

⁹ Aamer MADHANI – Emma BURROWS – Stefanie DAZIO: [Zelenskyy to Vance: Ukraine wants 'security guarantees' as Trump seeks to end Ukraine – Russia war](#). [online], 2025. 02. 14. Forrás: AP News [2025. 02. 16.]

¹⁰ Vladyslava Kovalenko: [Kellogg reveals plans for his upcoming visit](#). [online], 2025. 02. 15. Forrás: News Ukraine [2025. 02. 16.]

Egyelőre szinte minden lehetőség az asztalon van, amit az is alátámaszt, hogy a hét során az amerikai vezető tisztviselők akár egymásnak ellentmondó álláspontokat is hangoztattak. Így például miközben február 12-én Pete Hegseth védelmi miniszter kizárta az ukrán NATO-csatlakozás lehetőségét és azt, hogy a 2014-es határok alapján lehessen helyreállítani Ukrajna területi szuverenitását, két nappal később John Coale, Keith Kellog ukrán különmegbízott helyettese úgy nyilatkozott, még minden opcióval számolnak.¹¹

Így eddig nemcsak az orosz–ukrán háború esetleges lezárását lehetővé tevő tárgyalások pontos menete nem derült ki, de a résztvevők köre sem: Ukrajna nélkül nem érdemes tárgyalni, Európa helyet szeretne kapni az asztalnál, és eddig nem hoztak nyilvánosságra (esetleges) „Európán kívüli” résztvevőt sem. Az első amerikai–orosz találkozóra Szaúd-Arábiában kerül sor, hogy beindítsa a tárgyalási folyamatot. Ezen a – jelenleg kétoldalúnak tűnő – amerikai–orosz tárgyaláson Marco Rubio külügyminiszter mellett Michael Waltz nemzetbiztonsági tanácsadó és Steve Witkoff közel-keleti különmegbízott vesznek majd részt.¹²

Eközben Pete Hegseth védelmi miniszter egy hetes európai körúton járt: előbb Németországban az Európában állomásozó amerikai erők Parancsnokságát (US EURCOM) és az Afrikai Stratégiai Parancsnokságot (US AFRICOM) látogatta meg; ezt követően szerdán az Ukrajnát katonai eszközökkel támogató ún. Ramstein-csoport (*Ukraine Defense Contact Group*) ülésén, majd csütörtökön a NATO védelmi minisztereinek brüsszeli találkozóján vett részt. A Ramstein-csoportnak Hegseth bármely lehetséges ukrán békefenntartó erővel kapcsolatban leszögezte, hogy azok európai és Európán kívüli csapatok lehetnek – de biztosan nem amerikaiak. Egyben azt is jelezte, hogy ezeket a lehetséges európai erőket nem NATO-művelet keretében telepítenék, és Ukrajnában nem vonatkozna rájuk a NATO kollektív védelme (a washingtoni szerződés 5. cikkelye) sem. Ezek az üzenetek nemcsak az európai szövetségeseknek és Ukrajnának, de Oroszországnak is szóltak, azt kívánta jelezni, hogy csökkenteni akarják az orosz percepcióban az amerikai és a NATO-részvétel miatti fenyegetés-érzetet. A NATO védelmi minisztereinek pedig megerősítette, hogy Washington a védelmi kiadások dinamikus növelését¹³, a szövetségen belüli egyenlőbb tehermegosztást, valamint a kontinens biztonságáért és védelméért döntően európai felelősségvállalást vár. Hegseth végül Lengyelországba látogatott, ahol mind lengyel vezetőkkel, mind az országban állomásozó amerikai katonákkal találkozott.¹⁴

Mindebből azt láthatjuk, hogy a lehetséges tárgyalások amerikai előkészítésének első pillére az volt, hogy felmérték, milyen hasznot lehet szerezni az ukránoktól. A második annak felmérése, hogy milyen költségeket lehet az európaiakra terhelni. A harmadik pedig, hogy mivel lehet rávenni az oroszokat, hogy tárgyaljanak. Az amerikai tárgyalási stratégia a reakciók függvényében még alakul.

Tanulságok Európa számára és a várható védelempolitikai következmények

Az már az elmúlt hónapokban is látszott, hogy az „európai ötök” – Franciaország, Németország, Olaszország, Lengyelország és az Egyesült Királyság – súlya jelentősen megnő mind Ukrajna támogatása, mind a lehetséges rendezés feltételeinek kialakítása és a biztonsági garanciák tekintetében. Február 17-én hétfőn Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság, Olaszország, Lengyelország, Spanyolország, Hollandia és Dánia vezetői, valamint az Európai Tanács, az Európai Bizottság elnöke és a NATO főtitkár tart informális „válságülést” Párizsban¹⁵, ahol azt vitatják meg, hogy a Trump-adminisztráció fent összegzett üzeneteire és ajánlataira, illetve kényszerítő lépéseire milyen válaszokat adjanak. A legfontosabb cél vélhetően az, hogy kidolgozzák, milyen „tétet” képesek a meghatározó európai államok „betenni” az orosz–ukrán háború rendezésében ahhoz, hogy helyet kaphassanak a tárgyalóasztalnál.

¹¹ Erin BANCO: [NATO membership for Ukraine not off the table, US official says](#). [online], 2025. 02. 14. Forrás: Reuters [2025. 02. 16.]

¹² John HUDSON – Niha MASIH – David L. STERN – Michael KRANISH: [U.S. and Russian officials to discuss how to end Ukraine war](#). [online], 2025. 02. 16. Forrás: The Washington Post [2025. 02. 16.]

¹³ CSIKI VARGA Tamás: [Trump és a NATO: Mire lenne elég a GDP 5%-át kitevő védelmi költségvetés? SVKP Elemzések, 2025/3](#). [online], 2025. 01. 28. Forrás: jli.uni-nke.hu [2025. 02. 16.]

¹⁴ [Secretary of Defense Pete Hegseth to travel to Germany, Belgium, and Poland](#). [online], 2025. 02. 07. Forrás: Defense.gov [2025. 02. 16.]

¹⁵ Sugam POKHAREL – Simone MCCARTHY: [European leaders to hold emergency summit on Ukraine as Trump peace push leaves them isolated](#). [online], 2025. 02. 15. Forrás: CNN [2025. 02. 16.]

Az elmúlt hét tanulságai meghatározóak lesznek az Európai Bizottság védelmi biztosának új Védelmi Fehér Könyvét illetően is, amit márciusban készülnek nyilvánosságra hozni – legyen szó a védelmi kiadások növeléséről, az európai védelmi ipar megerősítéséről, az önállóbb műveleti képesség megteremtéséről, vagy végső soron az európai védelmi együttműködés további mélyítéséről. Ezen ügyek mentén:

- Nagyobb támogatást mind a Bizottság iránymutatása, amely 500 milliárd euró értékű védelmi (ipari, innovációs és beszerzési) befektetést tart szükségesnek a következő 10 évben az EU-ban (mellesleg szellemiségében tükrözi a Donald Trump által elvárt nagyobb anyagi ráfordítást).
- Ugyancsak támogatást kaphat az EU következő hétéves költségvetési ciklusára (2028-2034) be tervezhető 100 milliárd eurós keret védelmi célokra, ami Andrius Kubilis védelmi biztos javaslata.
- Az EU elfogadhatja, hogy a védelmi kiadásokat nem számítja bele a költségvetési hiánycélba, azaz a 3%-os maastrichti kritériumokba – ahogy például Münchenben Olaf Scholz is jelezte, hogy a német védelmi költségvetés növelése csak akkor reális célkitűzés, ha ehhez figyelmen kívül hagyják az alkotmányba foglalt adósságféket (*Schuldenbremse*).¹⁶

Egyúttal az előttünk álló hónapok e kérdések miatt minden korábbinál jobban kiélezhetik Európán belül az integrációpártiak és szuverenisták, valamint az Oroszországgal és/vagy Kínával megértőbb kapcsolatot propagálók közötti ellentéteket az egyes gyakorlati kérdésekben. Azaz a konszenzusos döntéseket még nehezebb lehet meghozni, ami tíz elvesztegetett év után az integrációpártiakat meggyőzheti arról, hogy egy új integrációs szinten, akár eltérő tagsággal – például Európai Védelmi Unió létrehozásával – minősített többségi döntéshozatallal, magasabb szinten vigyék tovább az együttműködést. Ezen országok köre minden bizonnyal távol állna a jelenlegi „EU-27-ektől” és a „NATO európai pillérétől” is, magját pedig a skandináv és balti országok, Lengyelország, a BeNeLux államok és Németország jelenthetné, ideális esetben brit és francia tagsággal, így bizonyos nukleáris elrettentő erővel is. Perspektivikusan ez jelenthetné az európai integrációs gondolat, valamint a cselekvőképességhez szükséges gazdasági és technológiai hatalom átmentését egy új hatalmi pólusba – ami mellett Dél-, valamint Kelet-Közép-Európa ismét pufferzónaként definiálhatná újra magát a keletről és délről érkező fenyegetésekkel, kihívásokkal szemben azokkal a képességekkel, amikkel aktuálisan rendelkezik. Ezt a pályát egy Ukrajnát meggyengítő és Oroszországot felbátorító rendezés, valamint a NATO ma ismert – érdemi amerikai szerepvállalással járó – működésének a megkérdőjelezése, a kollektív védelmi garanciák hitelességének további csökkenése nemcsak valószínűbbé teheti, de fel is gyorsíthatja.

Ami pedig a transzatlanti kapcsolat jövőjét illeti, Európa is rendelkezik alkuképes pozíciókkal több Washingtonnak fontos témában, amelyekről lehet tárgyalni. Ilyen a földgáz-import, a védelmi ipar és beszerzések, a kereskedelmi kapcsolat, és még inkább ezekhez szorosan kapcsolódva az európai–orosz és az európai–kínai kapcsolat átgondolása. Ezek is rendkívül széles spektrumon mozgó kérdések, és ha a Trump-adminisztráció egyoldalúan felhasogatja a transzatlanti kapcsolat szövetét, akkor joggal erősödik Európában az a kényszer és késztetés, hogy az együtt cselekvők fent jelzett köre magát önálló pólusként, nagyobb stratégiai autonómiával próbálja felépíteni.

¹⁶ Olaf Scholz: [Germany in the World](#). [online], 2025. 02. 15. Forrás: Munich Security Conference [2025. 02. 16.]

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2025/7

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta munkatársaink tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének keretében működő Stratégiai Védelmi Kutatási Program szakpolitikai kutatásokat végez, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program

Szerkesztés és tördelés:
Tálas Péter

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: jli@uni-nke.hu

2024 – : NKE Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések (ISSN 2063-4862)

2019–2024: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4862)

2012–2019: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4862)

2011–2012: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

2007–2011: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4854)

2003–2007: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

© Csiki Varga Tamás